

Webinar sluitingsbevoegdheid 174a Gemeentewet

29 januari 2026

CCV centrum voor
criminaliteitspreventie en
veiligheid

**Veiligheid
maken we
samen**

Voorstellen

Dominique Prenen

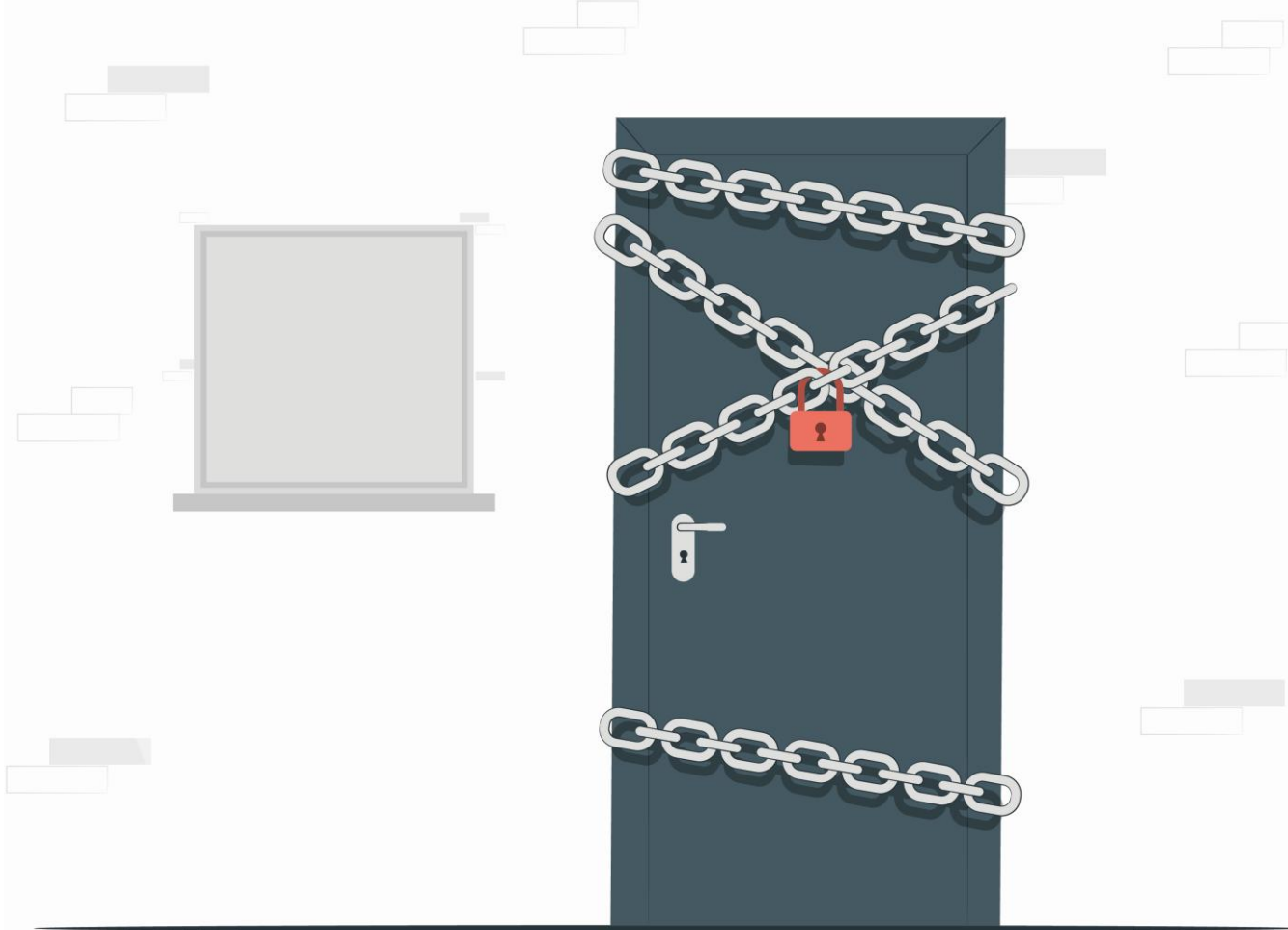
Senior adviseur het CCV (ad interim)

dominique.prenen@hetccv.nl

Aangepaste wetgeving 174a Gemeentewet

- Sinds 1 januari 2024
- Woningen sluiten als de openbare orde en veiligheid ernstig wordt verstoord
- Ernstige geweldpleging zoals:
  - Beschietingen van een pand
  - Gebruik van een wapen tegen een pand
  - Aantreffen van een wapen in een woning

Thema's voor vandaag

Sluitingsbevoegdheid 174a Gemeentewet (Wet Victoria):

- De nieuwste inzichten rondom de inzet van de sluitingsbevoegdheid en actuele jurisprudentie.
- De ontwikkelingen vanuit het Offensief Tegen Explosies en de ervaringen van gemeenten met de aangepaste wetgeving 1 januari 2024.
- De sluitingsbevoegdheid toegepast in de praktijk van een gemeente.

Programma

- De wetgeving en actuele jurisprudentie, Michel Vols
Hoogleraar Openbare-orderecht Rijksuniversiteit
Groningen
- De uitkomsten van de invoeringstoets
Sluitingsbevoegdheid 174a Gemeentewet, Ella
Rijnsaardt Senior beleidsmedewerker Ministerie
JenV
- Pauze
- De lokale aanpak binnen het Offensief Tegen
Explosies, Johan Klerq Senior beleidsmedewerker
Ministerie JenV
- De aanpak aanslagen explosieven in de praktijk,
Jasper Baijens Juridisch adviseur Gemeente
Utrecht
- Afsluiting om uiterlijk 16.00 uur

Activiteiten CCV sluitingsbevoegdheid 2026

Ondersteuning toepassing van de wet, kennisopbouw en delen van ervaringen:

1. Webdossier inclusief FAQ en jurisprudentie
2. De jurisprudentie binnenkort in een *nieuw* vormgegeven database: in een paar klikken naar de informatie die je zoekt!
3. Handreiking aangepaste sluitingsbevoegdheid (december 2024). Binnenkort komt een actualisatie online beschikbaar.
4. Vraagbeantwoording
5. Online webinars
6. Volgende webinars op 28 mei + 17 november, beide van 10.00 - 12.00 uur

<https://hetccv.nl/themas/georganiseerde-criminaliteit-en-ondermijning/sluitingsbevoegdheid-van-een-pand/>

Binnenkort beschikbaar

- Een nieuw webdossier Aanslagen met explosieven in de maak.
- Consultatiepoule Bestuursrechtelijke aanpak aanslagen explosieven
  - ✓ Een netwerk van ervaren juridische adviseurs uit diverse gemeenten.
  - ✓ Voor meedenken en advies bij een complexe casus, ter versterking van de eigen kennis/ inzichten van de vragende professional.
  - ✓ Gericht op de bestuursrechtelijke aanpak van aanslagen met explosies, beschietingen worden ook meegenomen. Juridisch van aard.
  - ✓ Het CCV voert regie en coördinatie; de makelaarsfunctie tussen vraag uit het land en aanbod van de poule.
  - ✓ Verzoek via 174aconsultatiepoule@hetccv.nl of 030-7516700
  - ✓ Een gemeente die consultatie vraagt, blijft zelf verantwoordelijk en bevoegd voor de aanpak in de eigen gemeente. De poule neemt de casus niet over.
  - ✓ De poule is geen piketdienst, die 24/7 à la minute te raadplegen is. Doe voorwerk, bereid je voor!

Meer informatie:

<https://hetccv.nl/themas/georganiseerde-criminaliteit-en-ondermijning/sluitingsbevoegdheid-van-een-pand/>

Sluitingsbevoegdheid van een pand

Laatst gewijzigd op: 06-10-2025

De burgemeester en gezaghebber mogen een pand sluiten

Er zijn in Nederland veel incidenten geweest waarbij sprake was van ernstig geweld in de nabijheid van woningen. Denk aan het gooien van explosieven of beschietingen. Soms wordt de openbare orde ook ernstige verstoord door de vondst van wapens. Het gaat vaak om georganiseerde en ondermijnende criminaliteit. Burgemeesters konden deze incidenten niet goed aanpakken met het oude instrumentarium en zochten, waar mogelijk, toevlucht tot noodbevelen.

Om dit probleem aan te pakken, heeft de wetgever de bevoegdheden uit [artikel 174a Gemeentewet](#) en [artikel 177 Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba](#) (en enkele andere verwante wetten) [aangepast](#). De uitbreiding geldt voor burgemeesters in Europees Nederland en gezaghebbers op Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Burgemeesters en gezaghebbers hebben vanaf [1 januari 2024](#) de bevoegdheid een pand (woningen, niet voor het publiek toegankelijke lokalen of bijbehorende erven) te sluiten indien de openbare orde rond die plek ernstig is verstoord door ernstig geweld, of bedreiging daarmee, in of in de onmiddellijke nabijheid van die plek, of ernstige vrees bestaat voor zo'n verstoring. Denk aan een schietpartij nabij een pand of de beschieting van het pand zelf.

Ook kan een pand gesloten worden als daar een wapen wordt aangetroffen en daardoor de openbare orde rond die plek ernstig wordt verstoord, of daarvoor ernstige vrees bestaat.

Sluitingsbevoegdheid van een pand

- [De sluitingsbevoegdheid in hoofdlijnen](#)
- [FAQ's Sluitingsbevoegdheid](#)
- [Handreiking aangepaste sluitingsbevoegdheid](#)
- [Jurisprudentie artikel 174a Gemeentewet sinds 1 januari 2024](#)
- [Webinars Sluitingsbevoegdheid 174A](#)

[← Ga terug](#)

Nieuws

Binnenkort beschikbaar:

- Nieuwste jurisprudentie
- Een nieuw ingerichte database
- Hernieuwde Handreiking 174a
- Nieuw webdossier aanslagen met explosieven
- Consultatiepoule

Webinar artikel 174a Gemeentewet Januari 2026

Centrum voor Openbare Orde en Veiligheid

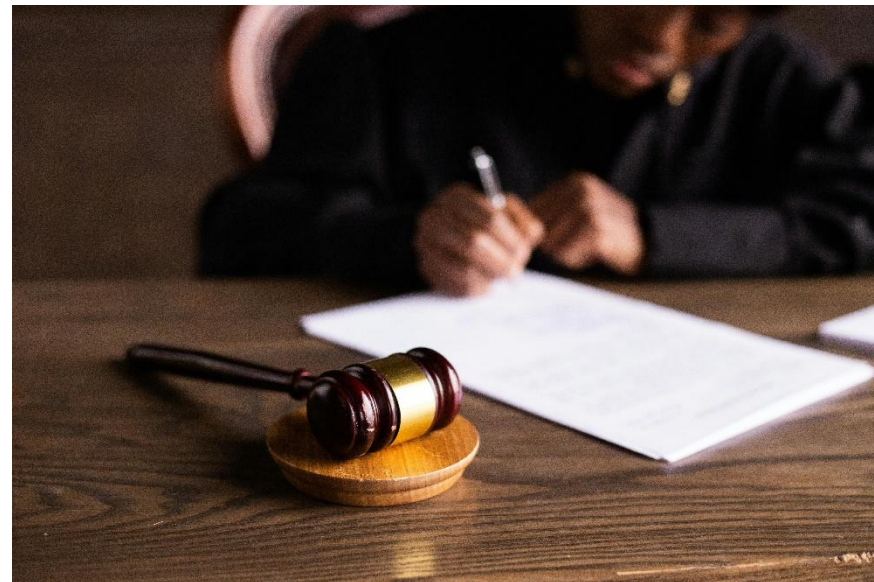
Prof. mr. dr. Michel Vols

m.vols@rug.nl

Programma

- > Drie gronden
- > Waar wordt het spannend? Nieuwe jurisprudentie

Drie gronden

A-grond

- Ernstige overlast

B-grond

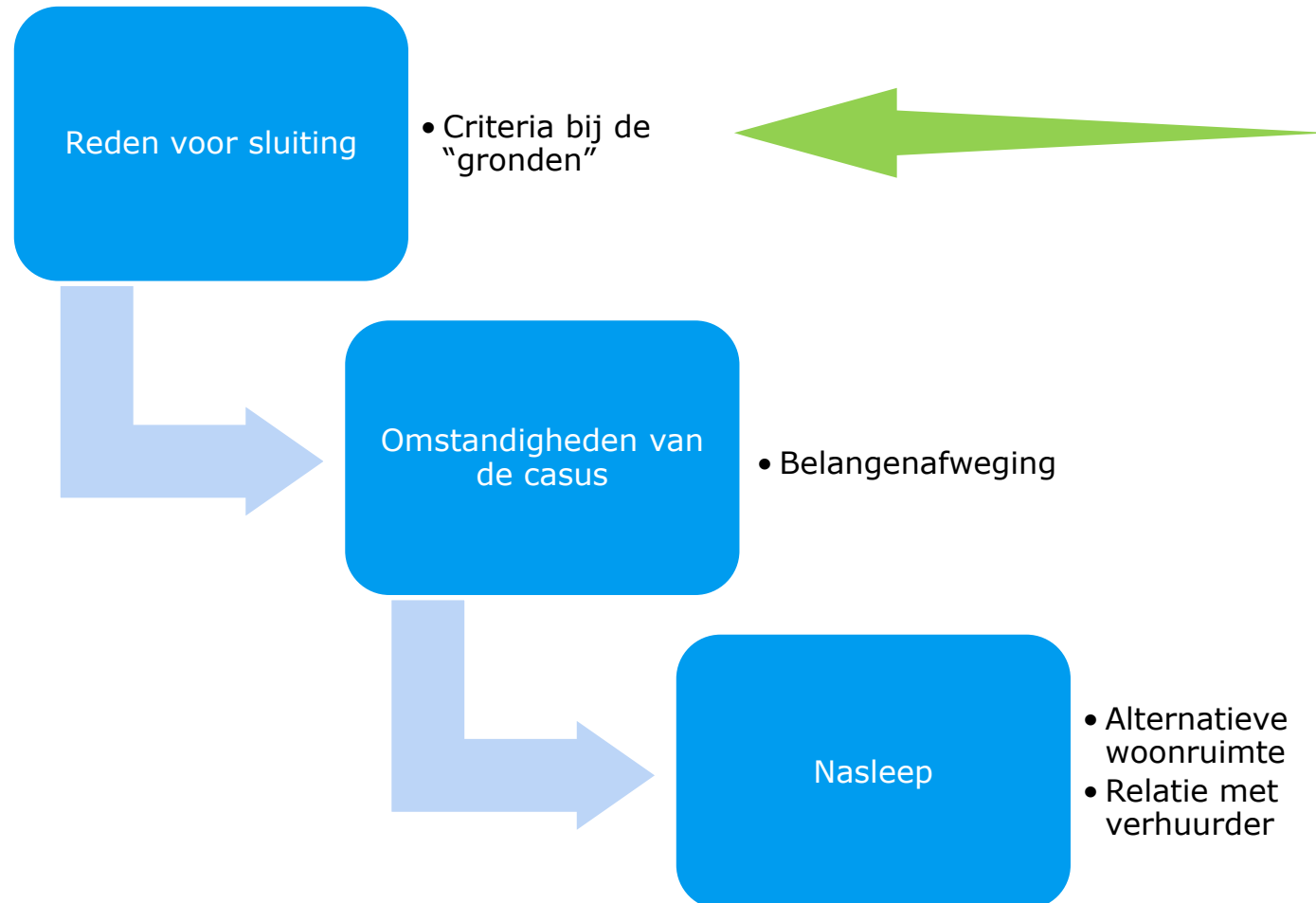
- Ernstig geweld

C-grond

- Wapenvondst

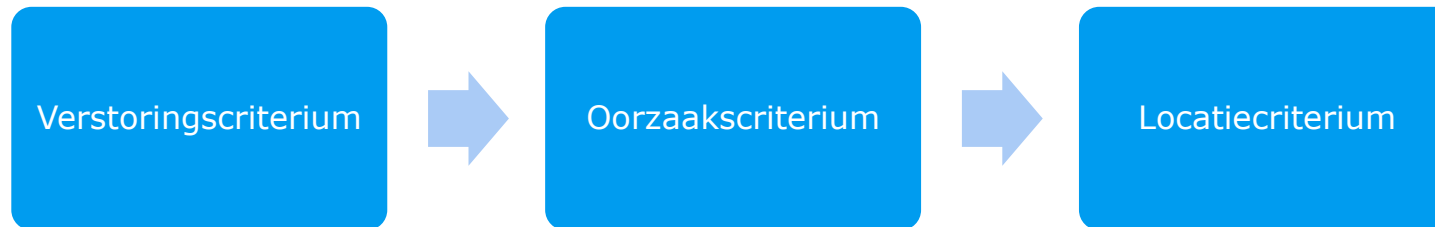

Stap 1

I. Reden voor de sluiting

Criteria a-grond

- › **Verstoringscriterium:** ernstige verstoring van de openbare orde
  - Overlast nadelig voor veiligheid en gezondheid
  - Drugspand, sekswerk, brandstichting
  - Geluidsoverlast/burengerucht niet voldoende
  - Aantreffen vuurwerk is niet voldoende

- › **Oorzaakscriterium:** gedragingen

- › **Locatiecriterium:** in het pand

- › Raad van State 1 december 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BO5718 (Tilburg)

Recente rechtspraak

- › ECLI:NL:RBNHO:2025:4691 (Zaanstad)
- › ECLI:NL:RVS:2025:2836 (Winterswijk)
- › ECLI:NL:RBMNE:2025:2944 (Noordoostpolder)
- › ECLI:NL:RBNHO:2025:10243 (Zaanstad)

Criteria c-grond

- > **Verstoringscriterium:** ernstige verstoring van de openbare orde
  - “Effect op ordelijk verloop gemeenschapsleven ter plaatse”
- > **Oorzaakscriterium:** aantreffen van een wapen
- > **Locatiecriterium:** in het pand
  - Alleen aantreffen in het pand is onvoldoende > het aantreffen moet een ernstige verstoring van de openbare orde plaatsvinden

Wat geldt als wapen?

- > Wet wapens en munitie is leidend
- > Explosief, (automatisch) vuurwapen, granaatwerper, molotovcocktail ✓
- > Vlindermes of boksbeugel ?
- > Munitie en vuurwerk ✗
- > Factoren meenemen: plek waar wapen aanwezig was, doorgeladen of niet, munitie aanwezig, andere wapens, andere goederen, factoren rondom pand en personen

Recente jurisprudentie

- › ECLI:NL:RBOBR:2025:912 (Vught)
- › ECLI:NL:RBZWB:2025:4606 (Sluis)
- › ECLI:NL:RBNNE:2025:3013 (Oldambt)
- › ECLI:NL:RBMNE:2025:4565 (De Ronde Venen)
- › ECLI:NL:RBAMS:2025:7053 (Amsterdam)
- › ECLI:NL:RBROT:2025:11354 (Rotterdam)

Criteria b-grond

- > **Verstoringscriterium:** ernstige verstoring van de openbare orde
  - Effect op ordelijk verloop gemeenschapsleven ter plaatse
- > **Oorzaakscriterium:** ernstig geweld of bedreiging daarmee
- > **Locatiecriterium:** in of in de onmiddellijke nabijheid van het pand
  - Er is een connectie nodig tussen de gedraging en pand vereist

Ernstig geweld?

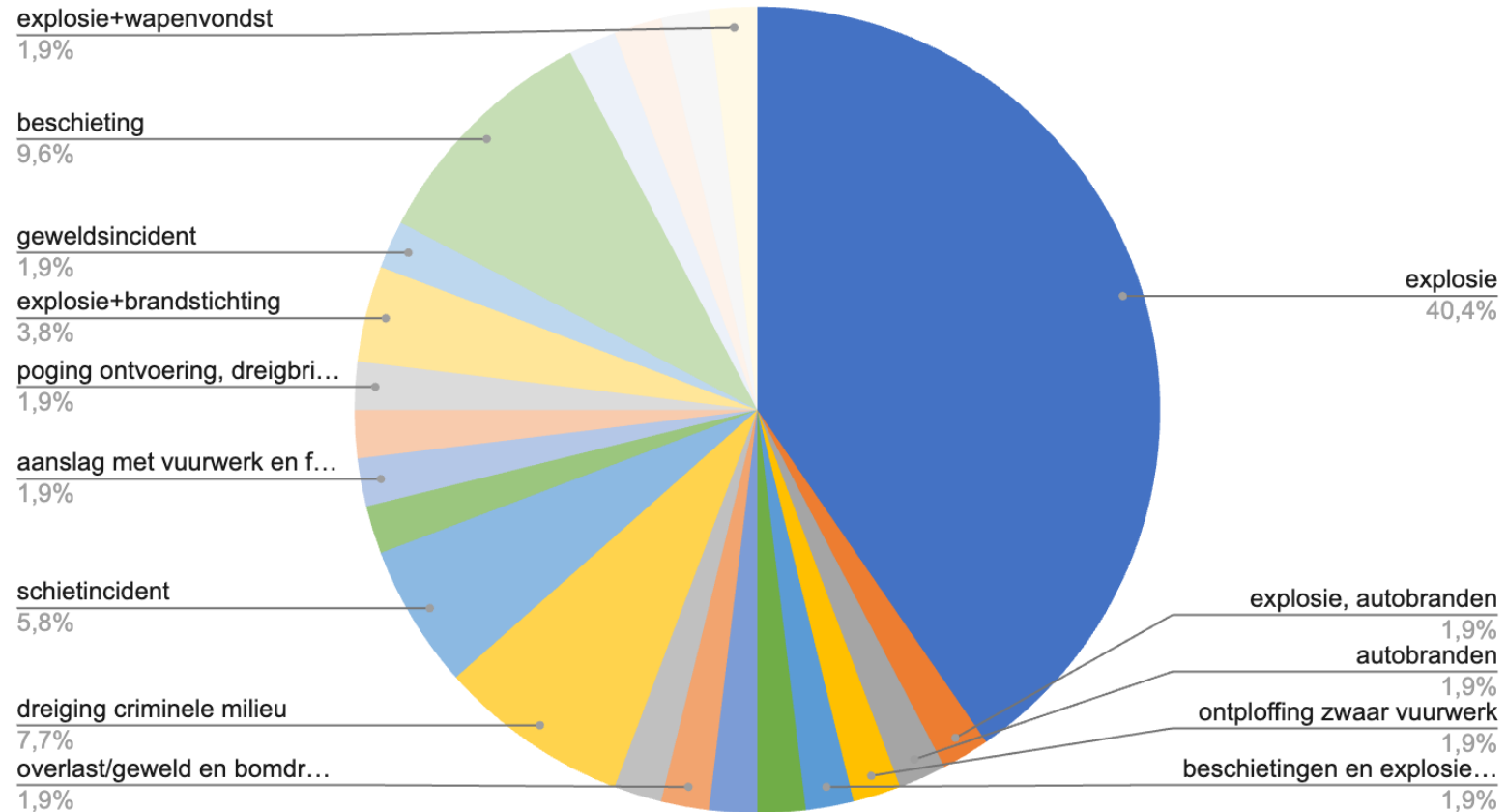
- > Wapengeweld
- > Brandstichting
- > Explosief
- > Zwaar vuurwerk

Dreigen met ernstig geweld: neerleggen van handgranaat

Jurisprudentie b-grond

Reden sluiting (n=53)

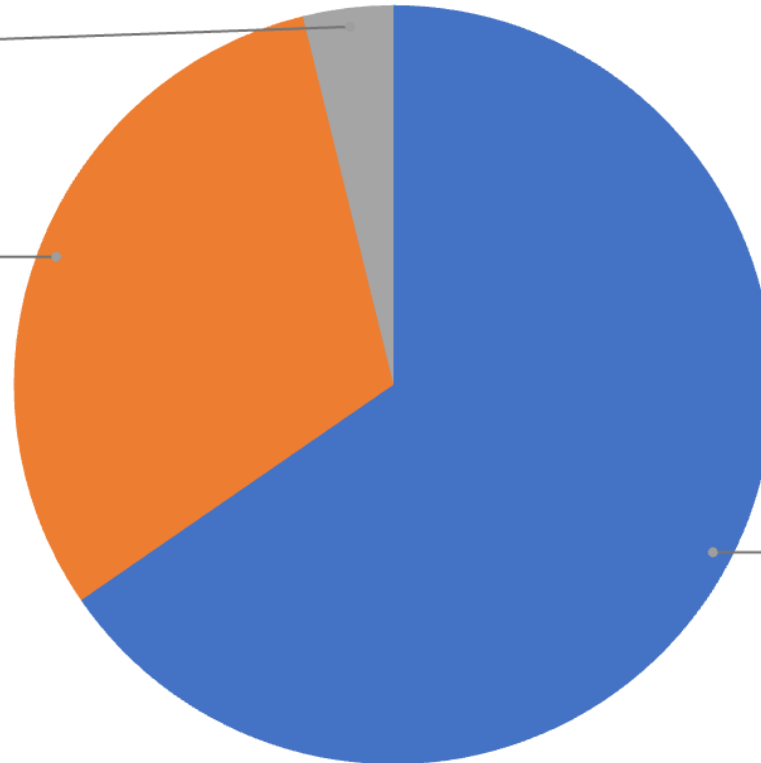
Jurisprudentie b-grond

Wie krijgt gelijk (n=53)

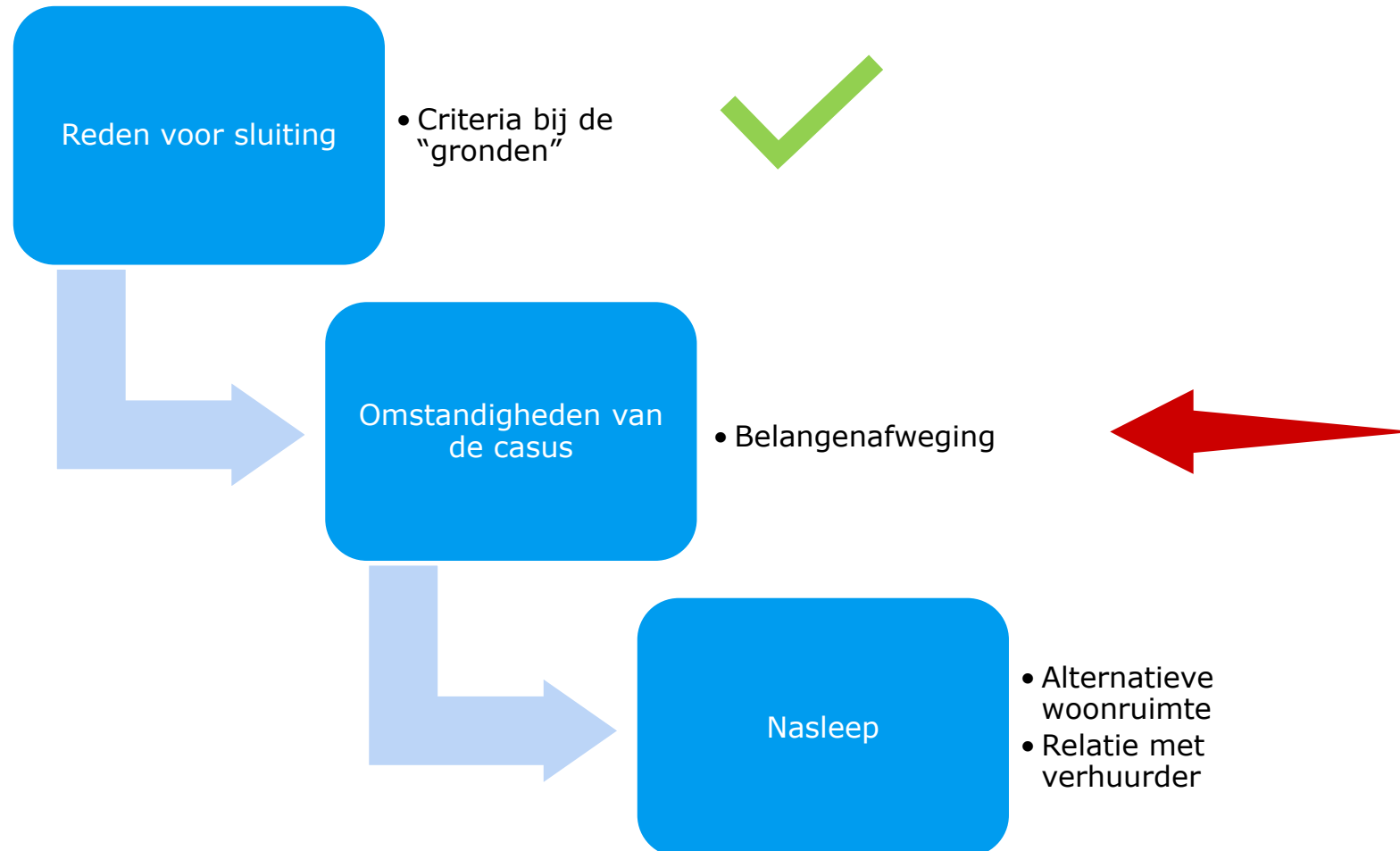
Bewoner (deels)
3,8%

Bewoner
30,8%

Burgemeester
65,4%

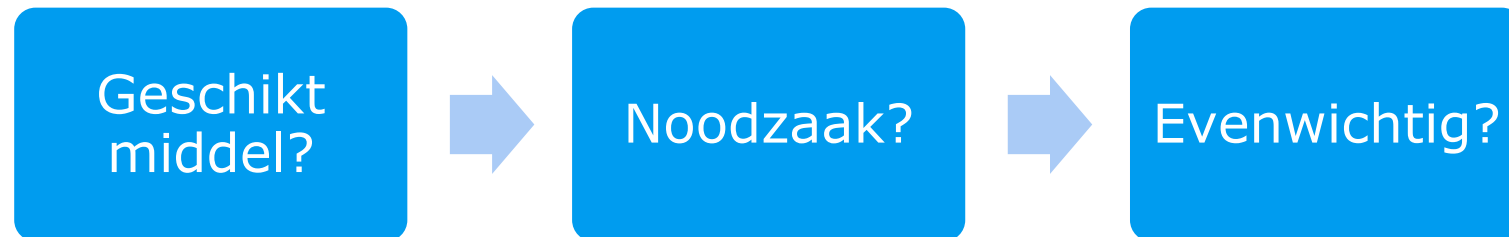

Stappenplan

II. Belangenafweging

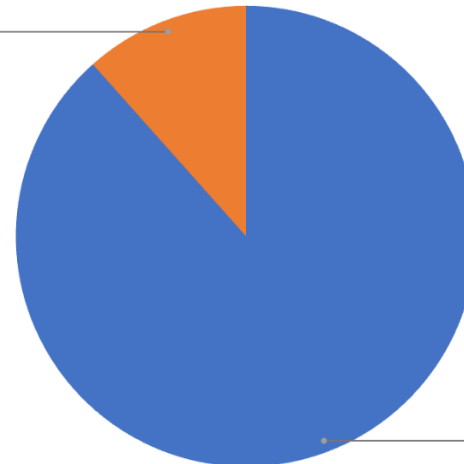

Sluiting evenwichtig?

- > Slachtofferschap, duur van de sluiting, gevolgen voor kinderen, bedrijf, huursituatie.
- > Alternatieve woonruimte afwezig/gebrekkig

Evenwichtigheid betwist (n=70)

Nee
11,6%

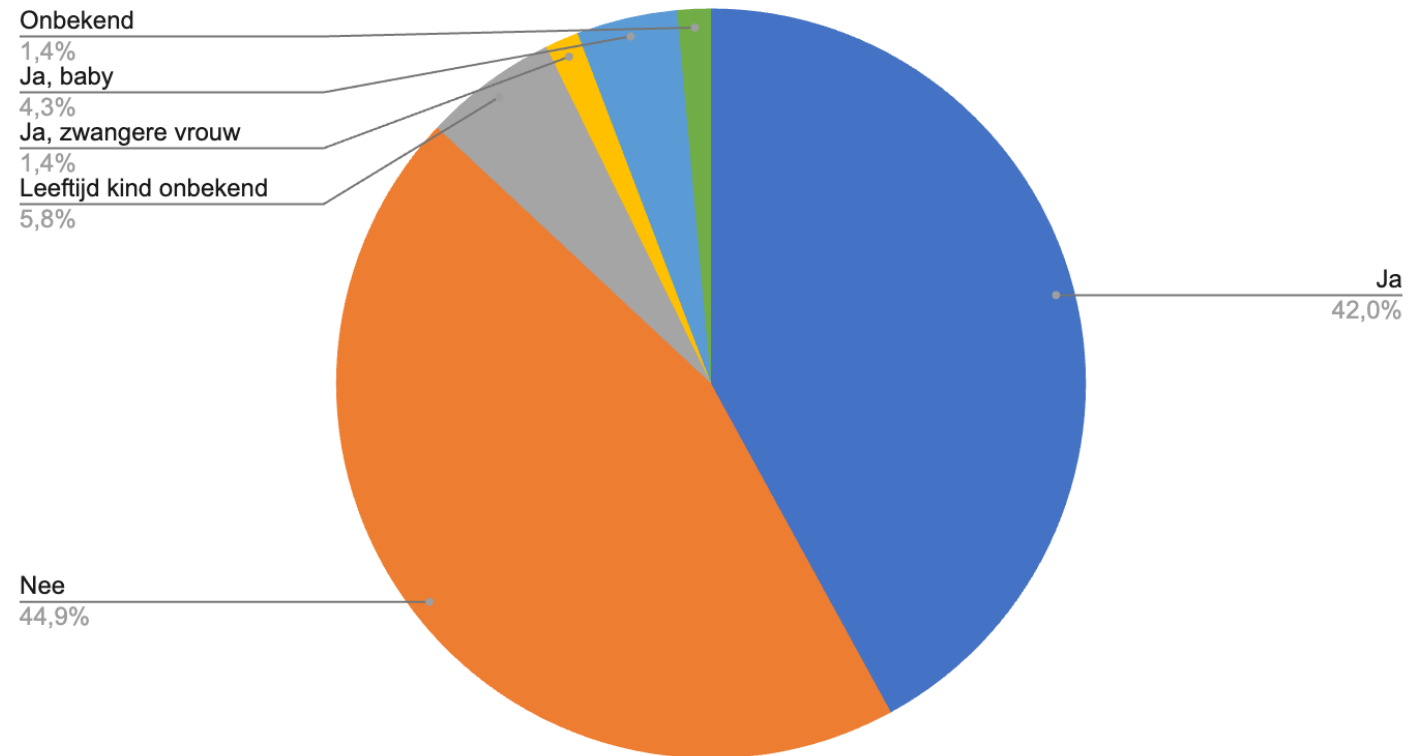

Ja
88,4%

Spannend: kinderen I

Minderjarige kinderen spelen rol (n=70)

Spannend: kinderen II

Juridische problemen:

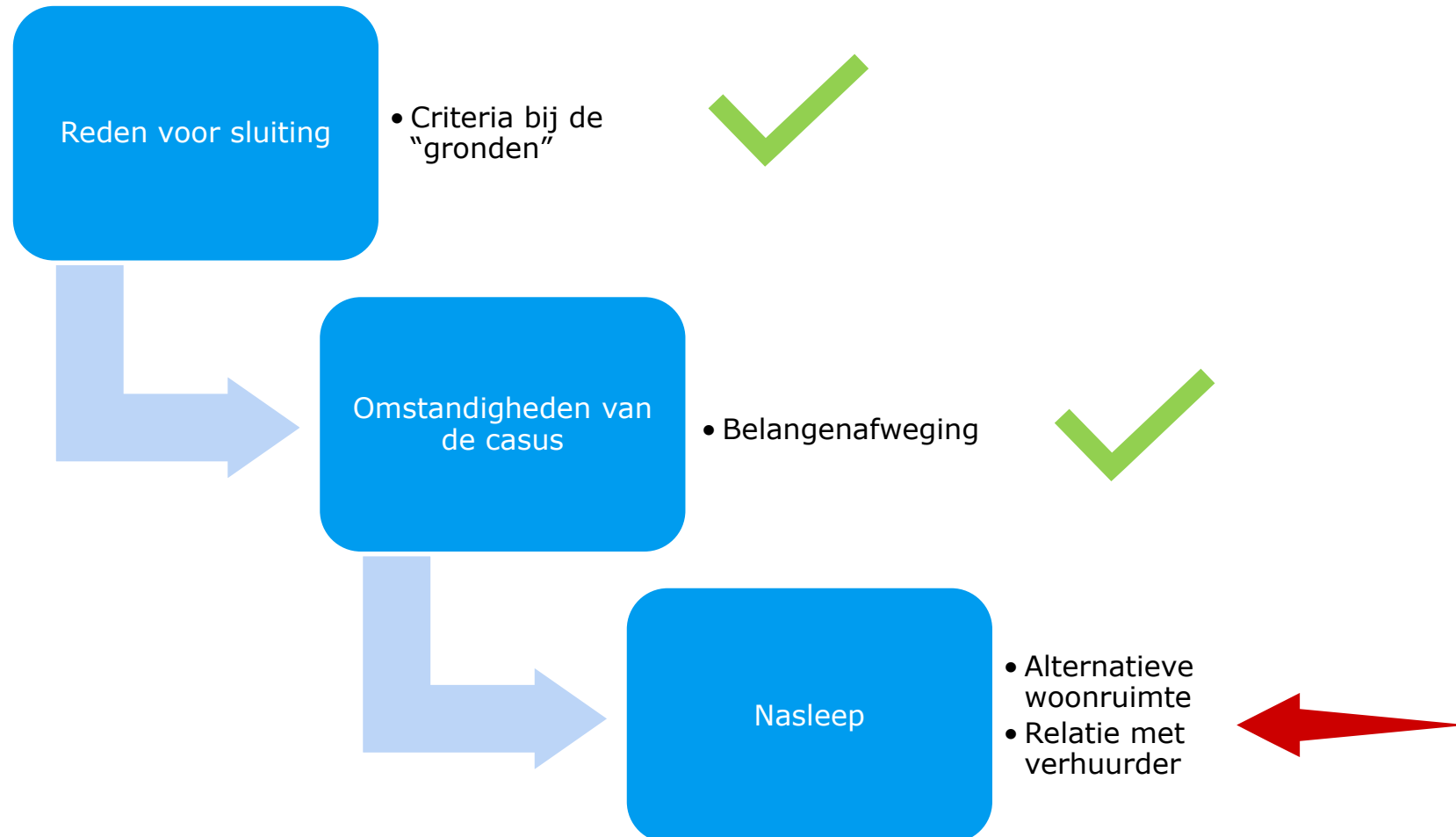
› ECLI:NL:RBGEL:2025:7493 (Heumen)

Hoge Raad (28 november 2025):

› ECLI:NL:HR:2025:1799

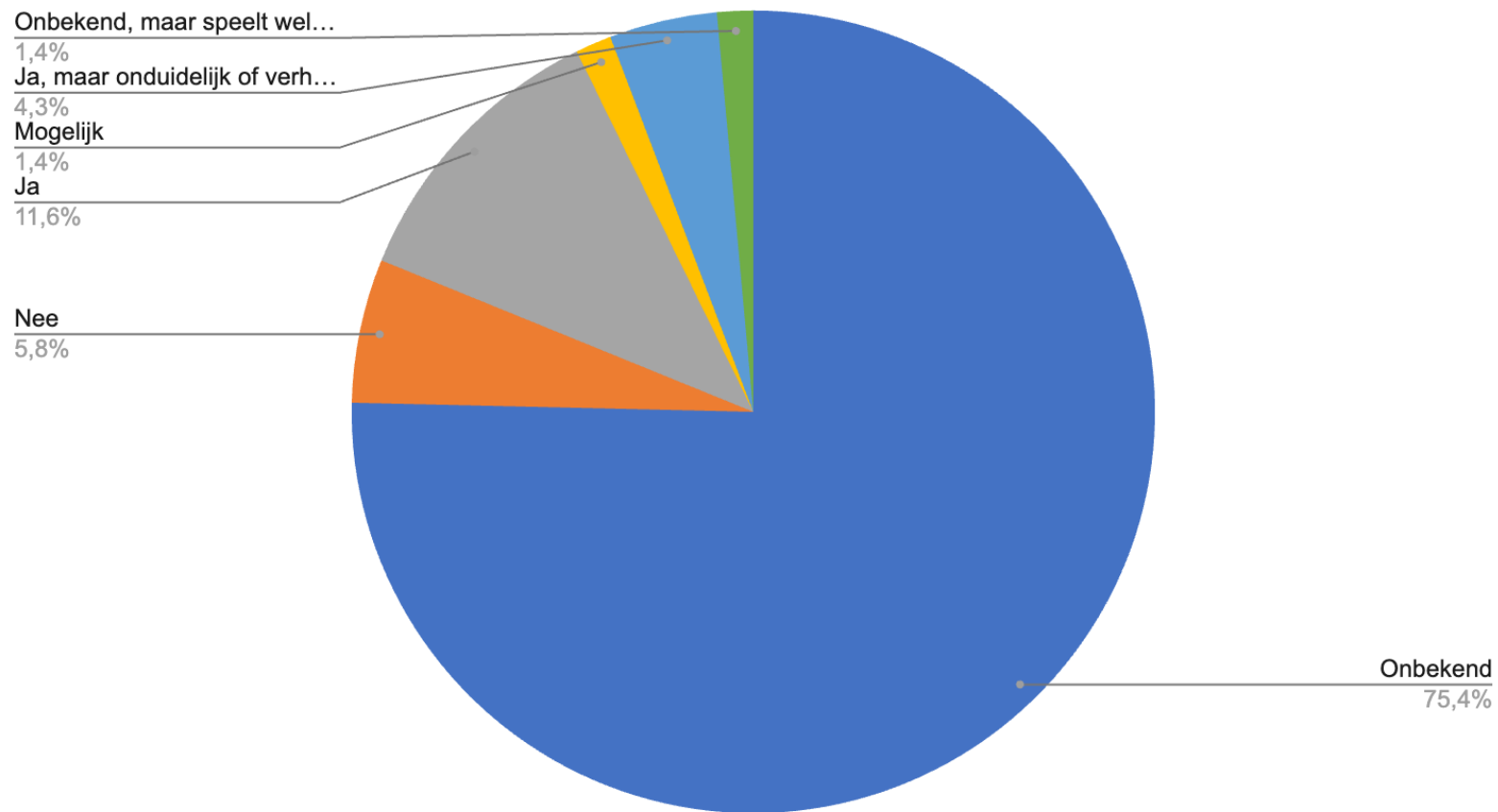

Stappenplan

Ontbinding huur? (n=70)

Buitengerechtelijke ontbinding

- › Wetgever: geen automatisme

Problemen:

- › ECLI:NL:RBAMS:2025:1332 (Amsterdam, viswinkel)
- › ECLI:NL:RBNHO:2025:9931 (Amsterdam, geweldsincident)

Geen problemen:

- › ECLI:NL:RBMNE:2025:5544 (Vianen, aantreffen explosief)

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Invoeringstoets artikel 174a Gemeentewet

Ella Rijnsaardt

Ministerie van Justitie & Veiligheid

Aanleiding

- › **Wijziging art. 174a Gemeentewet per 1 januari 2024:**

Uitbreiding instrumentarium burgemeesters bij openbare ordeverstoring door (dreiging van) ernstig geweld of (vrees voor) het aantreffen van een wapen in/bij de woning.

Bijvoorbeeld: woningsluiting na aantreffen explosief.

- › **Tijdens wetstraject voornemen geuit voor een invoeringstoets:**

Beknopte bestudering van nieuwe regelgeving in de praktijk, met aandacht voor doelgroep, belanghebbenden en de uitvoering. Geen uitgebreide of diepgaande evaluatie.

Uitvoering

> **Invoeringstoets door VNG Realisatie**

Focus op gemeenten, met aandacht voor verwachtingen versus praktijk en knelpunten of onbedoelde effecten.

> **Aanvullend specifiek aandacht door ministerie van JenV voor toezeggingen:**

- Gemeenten anders dan de G4
- Woningssluiting zonder opvolgende strafzaak door OM
- Contacten woningcorporaties en gemeenten
- Gevolgen capaciteit politie
- Positie kwetsbare mensen na een woningssluiting

Conclusies VNG Realisatie

> **Hoofdconclusie**

“Over het algemeen levert de invoering van artikel 174a geen onoverkomelijke problemen in de uitvoering op. Wel is er een aantal punten in de uitvoering die verbeterd zouden kunnen worden.”

- Solide rechtsgrond voor sluiting
- Tijdswinst door betere beleidsmatige voorbereiding
- Relatieve aantal woningsluitingen *lijkt* niet te zijn toegenomen

Conclusies VNG Realisatie (ii)

> **Knelpunten**

1. Onduidelijkheid over bepaalde definities en over reikwijdte zorgplicht
2. Proces rondom en kwaliteit van bestuurlijke rapportages
3. Ontbreken van alternatieven

> **Overige aandachtspunten**

- Sommige gemeenten worden vaker getroffen door aanslagen, met nadelige financiële gevolgen
- Sociale media kunnen gebruikt worden voor oneigenlijk gebruik 174a

Lopende acties en vervolg invoeringstoets

> **CCV:**

- Lopend: webdossier 174a, online jurisprudentiedatabase, webinars, handreiking 174a
- Nieuw: consultatiepool explosies

> **Offensief Tegen Explosies:**

- Lopend: Netwerk Explosies In Gemeenten (NEIG), Landelijk Handelingskader bij Aanslagen met Explosieven, optimaliseren proces/kwaliteit bestuurlijke rapportages met landelijk format en handreiking informatiedeling
- Nieuw: in sub-werkgroep OTE meer aandacht voor onderdeel nazorg, in klein comité nadenken over alternatieven

> **Overig**

- Geen grond om gemeenten financieel te compenseren na een explosie.

Conclusies overig

- › **Geen gegevens over aantal strafzaken ná woningsluiting**
  - Echter: OM geeft aan dat woningsluiting niet van invloed is op de vraag óf strafzaak wordt gestart
- › **Woningcorporaties over algemeen tevreden met contact gemeente**
  - Maar: woningcorporaties hebben zicht op effect leefbaarheid en zouden daarom in besluitvorming kunnen bijdragen
- › **Stijging aantal bestuurlijke rapportages explosies, onduidelijk wat impact Politie is**
  - Bij wetsevaluatie uitgebreider bij stilstaan
- › **Ombudsman Rotterdam heeft zorgen over nazorg en ziet verbetermogelijkheden in transparantie en communicatie gemeente**
  - Expliciet aandacht in OTE en door CCV

Afsluitend

- › **Veel gemeenten hebben inmiddels ervaring met toepassing 174a Gemeentewet**
- › **Groot deel van geconstateerde knelpunten al bekend, mede door oprichting Offensief Tegen Explosies**
- › **Verschillende trajecten om knelpunten op te lossen**
- › **Wetsevaluatie na drie jaar**

Vragen?

Invoeringstoets en kabinetsreactie staan online

OF

Ella Rijnsaardt

e.f.rijnsaardt@minjenv.nl

Pauze

Ontwikkelingen Offensief tegen Explosies

29 januari 2026

Offensief tegen Explosies

- **Publiek-privaat samenwerkingsverband**
- **Voorzitter Carola Schouten (Bm Rotterdam)**
- **Bestuurders van:**
  - G4
  - G40
  - Politie
  - Openbaar Ministerie
  - Woningcorporaties, Aedes
  - 3RO, Leger des Heils
  - bedrijfsleven, VNO-NCW|MKB NL
  - Ministerie van Justitie en Veiligheid
  - Verbond van Verzekeraars
  - VNG

Resultaten 2025

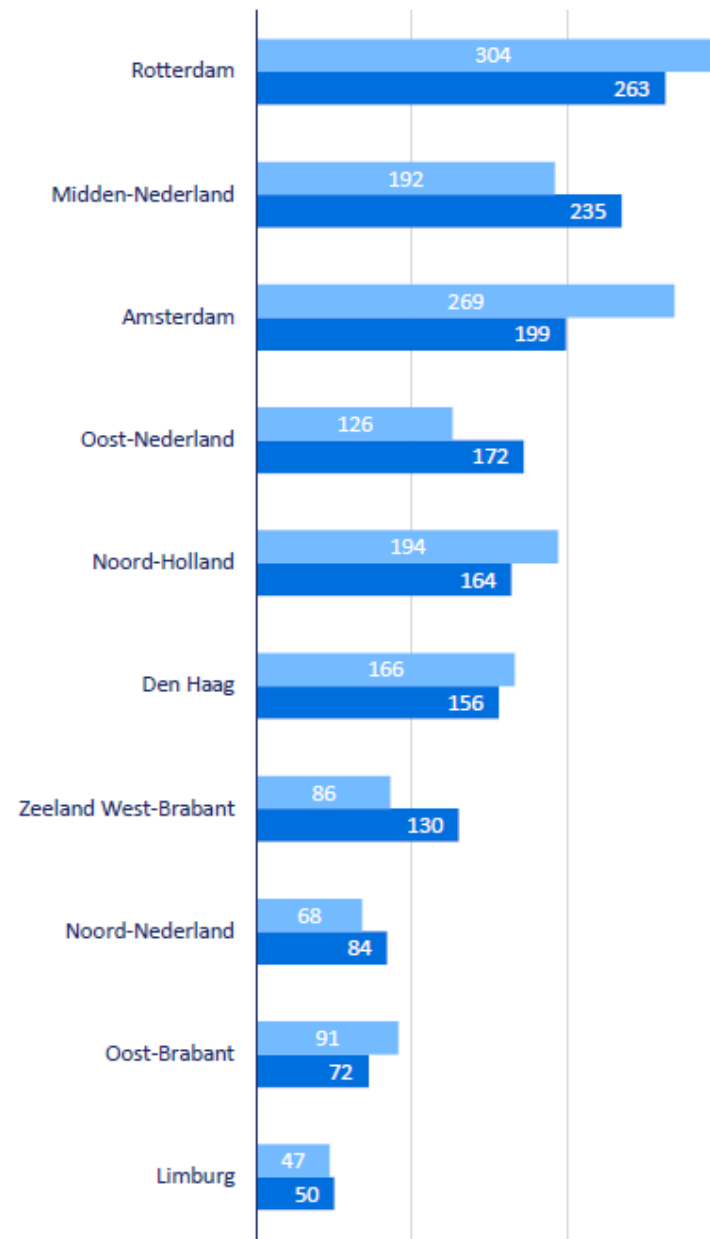
Landelijk			
Aanslagen met explosief	2023	2024	2025 (voorlopig)
(poging) aanslag bedrijf	195	230	250
(poging) aanslag infra	1	1	2
(poging) aanslag overige	21	39	26
(poging) aanslag voertuigen	85	154	204
(poging) aanslag woning	599	1119	1043
(poging) aanslag totaal	901	1543	1525

Bron: LFCT (Politie)

- **Lichte afname**
- **71% stijging gestopt**

Absoluut 2024 + 2025* (per jaar)

Bron: LFCT/IKN

OFFENSIEF TEGEN EXPLOSIES

■ 2024 ■ 2025*

Prioriteiten 2026

- **Worden besproken op volgende overleg van 11 februari**
- **Onverminderde inzet om aantal aanslagen terug te dringen**
  - preventie
  - opsporing en vervolging
  - Lokale aanpak en Nazorg
- **Focus op:**
  - Groep jongeren die makkelijk beïnvloedbaar is
  - Ronselaars/brokers
  - Beschikbaarheid zwaar vuurwerk

Lokale aanpak en Nazorg

- **Verbeteren lokale aanpak en nazorg na explosies**
  - Preventieve bestuurlijke maatregelen
  - Maatregelen tijdens en direct na een aanslag
  - Nazorg voor slachtoffers, directe omwonenden, wijken en/of bedrijventerreinen
- **Door gemeenten, voor gemeenten**
- **Gemeenten, politie, OM, woningcorporaties, CCV, VNG en ministerie JenV**
- **Producten:**
  - Informatiedeling tussen politie, gemeenten en OM
  - Gegevensdeling tussen woningcorporatie, gemeenten, politie en OM
  - Consultatiepoule
  - Landelijk Handelingskader voor gemeenten
  - Overzicht bestuurlijke bevoegdheden
  - Netwerk Explosies In Gemeenten (NEIG)
- **Plannen 2026:**
  - Brainstorm februari 2026
  - Uitbouwen NEIG, consultatiepool, informatiedeling, gegevensdeling
  - Mogelijkheden onderzoeken opbrengst twee fieldlab groepen verder brengen

Doel → Gemeente handvatten bieden bij aanslagen

Inhoud:

- Wat te doen tijdens aanslag;
- Adviezen acties na aanslag;
- Preventieve aandachtspunten;
- Voorbeeld documenten.
- Woningen, bedrijfspanden en voertuigen

Samengesteld op basis van:

- 4 bestaande handelingskaders.
- Input ervaren OOV adviseurs vanuit: gemeenten, politie, OM, CCV, PVO, JenV, Woningcorporaties, VNG.

Vindplaats:

- [Landelijk handelingskader bij aanslagen met explosieven | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#)
- [Landelijk Handelingskader bij Aanslagen met Explosieven | VNG](#)
- Netwerk Explosies In Gemeenten (NEIG)

LANDELIJK HANDELINGS KADER

Bij aanslagen met explosieven

OVERZICHT BESTUURLIJKE BEVOEGDHEDEN

Bij aanslagen op woningen,
bedrijfspanen en voertuigen

Doel → Inzichtelijk bevoegdheden bij aanslagen

Inhoud:

- Bestuurlijke bevoegdheden;
- Overwegingskader;
- Voor- en nadelen;

Samengesteld op basis van:

- Juridisch experts binnen gemeenten, JenV en VNG

Vindplaats:

- [Overzicht bestuurlijke bevoegdheden bij aanslagen op woningen, bedrijfspanden en voertuigen | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#)
- Netwerk Explosies In Gemeenten (NEIG)

Netwerk Explosies In Gemeenten

Algemeen doel:

- Het ophalen van bestaande kennis en informatie;
- Het zijn van kennisplatform;
- Het organiseren van bijeenkomsten;
- Het verzamelen van agendapunten en knelpunten vanuit gemeenten.

Doelen 2026:

- Meer betrekken kleinere gemeenten;
- Bijeenkomst NEIG 17 juni 2026;
- Regionale bijeenkomsten;
- NEIG online platform verder uitbreiden.

[Meld u aan voor het Netwerk Explosies in Gemeenten | VNG](#)

Dank u wel voor uw
aandacht.

Johan Klercq
j.c.klercq@minjenv.nl

OFFENSIEF TEGEN EXPLOSIES

Webinar CCV

174a Gemeentewet

29-01-2026

Gemeente Utrecht

Verdachten beschieting woning Utrecht blijven vastzitten: 'Gevaar als u vrij zou zijn'

Daantje Samwel 26 januari, 16:32 • Aangepast 26 januari, 17:18

NOS Nieuws • Vrijdag 30 juli 2021, 20:12

Gemeente Utrecht sluit appartement uit angst voor nieuwe explosie

Burgemeester sluit pand in Utrecht na vondst explosief

15 juni 2023, 18:25 • Aangepast 21 juli 2023, 02:05 • 1 minuut leestijd

Explosie op Dorbeendreef in Utrecht door vuurwerkbom: politie zoekt getuigen

Op de Dorbeendreef in Utrecht vond in de nacht van 3 op 4 mei een explosie plaats. Dat laat de politie weten via het socialemediaplatform X. Mogelijk werd de explosie veroorzaakt door een vuurwerkbom. De politie doet verder onderzoek.

Elisabeth van der Ploeg 06-05-24, 17:12

Burgemeester sluit beschoten beautysalon in Utrecht vanwege 'criminele dreiging'

Het wellnesscentrum aan de Amsterdamsstraatweg

▲ De voordeur van een portiekwoning is zwartgeblakerd na een explosie. © Egberts Media

Voordeur van Utrechtse portiekflat zwartgeblakerd na explosie

112Redactie

29 oktober 2025, 06:26 • Laatste update: 29 oktober 2025, 17:34

Situatie Utrecht

- 2024: 30 incidenten, 11 woningsluitingen, 1 bedrijf
- 2025: 20 incidenten, 6 woningsluitingen
- 2026: 1 incident, 1 woningsluiting

Aard incidenten

Uiteenlopend: meest voorkomend aanslagen met pyrotechnisch explosief/ied maar ook beschietingen of ernstige dreiging (b-grond)

Vondst van zwaar illegaal vuurwerk maar ook vuurwapens en ied's (c-grond)

Achtergrond conflict

Meeste vanuit crimineel milieu maar ook relationeel.

Geweldgerelateerde sluitingsgronden

1. Horeca
-horecaverordening, handhavingsstrategie horeca
2. Bedrijven (zoals garagebedrijven, bibliotheken, winkels)
Art. 174 Gemeentewet
3. Bedrijven (zoals kantoorpanden, fabrieken, magazijnen)
Art. 174a Gemeentewet
4. Woningen/garageboxen
Art. 174a (b-c) Gemeentewet

Casuïstiek

1. Fasciapakketten + 73 cobra's in berging

- Alleen zoon betrokken, zoon langere tijd in vohe, moeder kwetsbare vrouw met nog een jong kind, verdachte naar begeleid wonen–traject.

Sluiting: alleen berging

2. Pistoolmitrailleur in berging

- Alle gezinsleden hadden toegang, verdachte heengezonden, drugs & cash aangetroffen, risico herbewapenen

Sluiting: gehele woning

Casuïstiek

3. Nepvuurwapens + munitie in slaapkamer

- Jongen thuiswonend met nepvuurwapen en gaspistool onder bed met diverse soorten munitie maar ook een pruik, ducttape, pantysokken, hakbijl en moker. Antecedenten: openlijke geweldpleging en bezit van een mes. Veel conflicten, reden voor bewapening.

Sluiting: geen. Tijdverloop, aard aangetroffen wapens. LOD?

Proces

- Informatiedeling
- Contact betrokkenen
- Begunstigingstermijn
- Belangenafweging
- Zorgplicht / alternatieve huisvesting
- Uitvoering sluiting
- Samenwerking woningcorporaties

We helpen je graag verder!

Alle info op de website:

<https://hetccv.nl/themas/georganiseerde-criminaliteit-en-ondermijning/sluitingsbevoegdheid-van-een-pand/>

